

DBC Årsberetning 2010

Open Library Strategy
SOA og open source

Partnerskaber

Dialog med kunder

Databrønd & andre services

bibliotek.dk og DDB

DanBib

Metadataudvikling

Nationalbibliografi

Miljøhensyn

DBC's sociale index

DBC 2011

Indholdsfortegnelse:

Indledning	3
Vision	3
Generelt om virksomheden	4
SOA og open source som udviklings- og forretningsstrategi	4
Standardisering	5
Udviklingsorienteret organisation	5
OLS og migration af de store forretningsystemer	6
DBC's engagement i TING Concept Community	7
Partnerskaber	7
DBC's virksomhed i 2010	8
Metadata – produktion og udvikling	8
De nationale produkter	8
OLS	8
DanBib	9
Bibliotek.dk	10
DBC's engagement i DDB	10
Øvrige produkter	11
Svartidsproblemer på DBC's produkter i 2010	14
Dialog med bibliotekerne	14
Miljøhensyn	16
DBC's sociale kapital	17
Nøgletal	19
Nationalbibliografisk produktion	19
Brugen af DanBib og bibliotek.dk	19
DBC's regnskab	20

Indledning

Bibliotekssektoren står over for store udfordringer i disse år. Den økonomiske krise har medført nedskæringer i bibliotekerne. Samtidig har de mange konsolideringer i folke-, uddannelses- og forskningsbibliotekerne og den gennemgribende digitalisering af information og viden krævet nytænkning af bibliotekernes raison d'être. Bibliotekerne har brug for at etablere nye forestillinger om deres samfundsrelevans for at overleve.

DBC har de seneste år befundet sig i en tilsvarende transformationsproces. Med nettets muligheder og den omfattende digitalisering har adgangen til information og viden ændret sig radikalt. De arbejdsopgaver og rutiner i bibliotekerne, som DBC's systemer og services er bygget op omkring, ændres hurtigt i disse år.

DBC har med afsæt i [Open Library Strategy](#) de seneste par år haft fokus på at omlægge de traditionelle produkter til fremtidens informations- og infrastruktureservices, udviklet i en serviceorienteret arkitektur og open source.

Fra 2011 træder Gyldendal og Københavns Kommune ud af DBC's ejerkreds, der således fremover vil bestå af KL og Staten. Fremadrettet vil virksomhedens fokusering på kernekompetencerne bidrage til at styrke bibliotekssektoren i den transformationsproces, der er skitseret i Kulturministeriets rapport "Folkebibliotekerne i videnssamfundet" (2010), bl.a. i realiseringen af "Danskernes Digitale Bibliotek".

Vision

DBC vil være en dynamo for synliggørelse af samfundets viden og for den digitale udvikling af bibliotekssektoren. Samtidig ønsker DBC at fungere som en aktiv markedsdeltager og efterspurgt udviklingspartner for bibliotekerne, samt for museer og arkiver.

Kernen i DBC's virksomhed, DBC's raison d'être, er at være den fælles bibliografiske og systemmæssige infrastrukturleverandør til bibliotekerne i Danmark.

Rammerne for DBC som offentligt ejet virksomhed er at anvende serviceorienteret arkitektur og open source i sin it-udvikling.

DBC udvikler i partnerskaber og leverer videnprodukter og -løsninger til biblioteker og andre videnbaserede virksomheder, der efterspørger vores services.

Generelt om virksomheden

Kernen i DBC's virksomhed er den bibliografiske og systemmæssige infrastruktur, som DBC driver og udvikler for bibliotekerne. Sammen med den nationalbibliografiske og biblioteksrettede katalogisering udgør de hovedhjørnestenene i DBC's nationale opgaver.

Det er centralt for DBC at realisere de åbne forretningsstrategier som Open Source, Open Access, Open Content, Åbne partnerskaber mv. Det er derfor DBC's store udfordring at videreudvikle denne infrastruktur i open source og baseret på en serviceorienteret it-arkitektur.

Som del af DBC's transformationsproces, der pågår i de næste 3-5 år vil der ske en migrering af bibliotek.dk, som forventes færdig medio 2012, og senere af DanBib til open source baseret på serviceorienteret arkitektur. Denne proces vil afføde en række webservices. Disse stilles til rådighed for andre udviklere under GPL-licenserne fx i TING Concept Community, hvor DBC deltager i flere teams og i council community. TING Concept Community er et udviklingsfællesskab bestående af en række biblioteker og leverandører.

SOA og open source som udviklings- og forretningsstrategi

DBC har siden formuleringen af Open Library Strategy haft Open Source og Service Orienteret Arkitektur (SOA) som to bærende elementer i både sin udviklings- og forretningsstrategi. I flere år har det også været et afgørende element i Danbib-udviklingen.

Service Orienteret Arkitektur understøtter DBC's ønske om at kunne indgå i samarbejds-konstellationer og produktsammenhænge på tre lag: Brugergænseflader, Webservices og Datalaget. En forudsætning for helhjetet at kunne følge denne strategi er at implementere løsningerne i SOA, hvor funktioner og data gøres tilgængelige for både bibliotekernes, andre leverandørers og DBC's brugergænseflader. SOA implementeres således ikke kun, fordi DBC konsekvent følger Videnskabsministeriets anbefalinger, men også i høj grad fordi DBC og samarbejdspartnere får mulighed for at kunne indgå i den meget heterogene virkelighed, der præger biblioteksudviklingen. Danskernes Digitale Bibliotek (DDB) er et eksempel på dette udviklingsbehov, hvor funktioner og services i DDB både skal kunne realiseres via mobilgrænseflader, som APPS, via Bibliotek.dk, Palles Gavebod, TING-grænseflader, mv. Ved konsekvent at satse på SOA gives mulighed for at nye og gamle aktører kan drive den hurtige og omfattende udvikling, der er brug for.

Open Source har været en intern strategi på DBC i ca. 15 år, men i forbindelse med etableringen af Open Library Strategy blev Open Source gjort til et afgørende element både i udvikling og i forretning. Ikke mindst via TING-communitiet realiseres denne strategi. Når man deler udviklingsresultater gennem at gøre platformsoftware, webservices, websystemer, mv. til Open Source, opnås samarbejde med et udviklingsmiljø, der gør den samlede udviklingskraft langt større. Det betyder at resultaterne af DBC's udvikling deles med biblioteker og leverandører, men også at DBC kan anvende samarbejdspartnernes og individuelle bidragsyders ud-

viklingsresultater. Det betyder at DBC i vid udstrækning anvender internationale Open Source projekter i udviklingen af databrønd og andre OLS-komponenter, men også at vi forsøger at gøre disse globale projekter til lokale igennem TING.

Forretningsmæssigt giver modellen mulighed for at DBC og andre kan sælge produkter, hvor bibliotekerne og andre køber implementering, lokal tilpasning, driftsydelser, support, løbende vedligeholdelse, mv. Denne model skaber innovation og er et bærende element i DDB.

Standardisering

DBC's kerneprodukter er baseret på standarder. OLS-udviklingsstrategien bygger videre på disse standarder og inddrager nye relevante standarder. DBC deltager derfor aktivt i udvikling og implementering af standarder i dansk og internationalt regi.

DBC varetager næstformandsposten i Bibliografisk råd, som bl.a. afgiver indstilling til Styrelsen for Bibliotek og Medier i principielle sager vedrørende bibliotekernes kataloger og nationalbibliografiske forhold.

DBC deltager i Styrelsen for Bibliotek og Mediers DanZIG-udvalg, som udarbejder guidelines for teknisk samspil mellem biblioteks- og informationssystemer, byggende på internationale eller nationale standarder.

I Dansk Standards udvalg for Information og dokumentation (S24) varetager DBC formandsposten i undervalget for Teknisk interoperabilitet og deltager i underudvalget for Identifikation og beskrivelse. Underudvalgenes medlemmer deltager med teknisk ekspertise i forbindelse med udvikling og revision af internationale standarder i ISO TC 46, og har taget initiativ til flere internationale standarder, herunder ISO 25577 (MarcXchange), som blev publiceret februar 2009, og ISO 28560 (RFID in libraries), som forventes publiceret i 2011.

På Nordisk plan deltager DBC i SVUC (Scandinavian Virtual Union Catalog), et samarbejde mellem nordiske fælleskataloger, byggende på standarder.

Udviklingsorienteret organisation

DBC har ønsket at styrke praksis med at drive projekter og produktudvikle. Et væsentligt indsatsområde har i 2010 derfor været at forbedre DBC's projektmodel og udviklingsmetode, samt at arbejde med DBC's projektkultur på alle niveauer i organisationen. Til det formål valgte DBC, at formalisere sine hidtidige udviklingsmodeller i en agil udviklingsmetode, SCRUM, hvor der er fokus på processen, rollerne og resultaterne. Det er et rammeværk, der kan opfattes som en ledelsesmodel med meget stort fokus på indsigt, løbende forbedringer og klart ansvar.

Formålet med den ny udviklingsmetode, DBC Agile, er udtrykt med betegnelserne *Hurtigere, Sjovere, Bedre*:

- Hurtigere gennemløb fra ide til produkt

- I hvert sprint arbejdes på de forretningsmæssigt vigtigste features. Disse features leveres i produktionsklar stand ved sprintets afslutning.
- Metoden skal understøtte energi, arbejdsglæde og effektivitet i projektteams.
- Alle interessenter i og omkring projektet skal opnå indsigt i, hvor projektet er i forhold til backlog og eventuelle release planer

DBC's "governancemodel" for ledelse af projektporteføljen er ligeledes ændret så den understøtter den agile metode.

Som led i OLS-strategien er det vigtigt for DBC at sikre de mest optimale rammer og organisering af udviklingen. Derfor blev der i 2010 oprettet et projektcenter i Markedsafdelingen, bl.a. for at sikre bedre prioritering af udviklingen og større udviklingshastighed, samt systematisk at kanalisere brugersynspunkter og kundeønsker ind i udviklingsplanerne. Projektcentret har til opgave at varetage og understøtte projektporteføljestyrelsen. DBC lægger stor vægt på at udvikle i partnerskab, især med bibliotekerne, der kan tilføre relevant viden og merværdi til de udviklede produkter til gavn for alle biblioteker.

I 2010 foretog DBC desuden en opdeling af IT-divisionen. Der blev etableret en udviklingsenhed, IT-development, og en drift- og leverance-enhed, IT-leverance. Formålet med IT-development er at skabe øget fokus dels på udviklingsmetoden som beskrevet ovenfor og udviklingshastighed, mens formålet med IT-leverance er at skabe fokus på at sikre effektivitet og kvalitet i kundeleverancer og på driften af produkterne.

Mht. kundeleverancer har målsætningen i 2010 været at opbygge leveranceorganisationen, således at DBC kan levere de nye produkter til vores kunder tillidsvækkende, gennemsækeligt og sikkert. Målsætningen har desuden været at tilpasse DBC's IT-infrastruktur så den understøtter leverancerne og fortsat kan være konkurrencedygtig både på kvalitet og pris. For begge områder er der tale om, at indsatsen i højere grad vendes direkte mod kunderne.

Fokusområderne i 2010 har været opbygning af DBC's leverance af Brønd-produkterne (Artesis), tilpasning af vores IT-infrastruktur bl.a. mhp leverance af tidssvarende hostingydelser og opbygning af en supportfunktion, som i højere grad retter sig mod kunder på vores nye produkter.

Med både en ny udviklingsmetode og ovennævnte organisatoriske tiltag står DBC godt rustet til den gennemgribende udviklingsproces det er at migrere alle systemer til en ny teknologisk platform og at sikre kvalitet i leverancerne til vores kunder.

OLS og migration af de store forretningssystemer

Open Library Strategy skal udover at levere et væsentligt infrastrukturelt grundlag til DDB og enkelt-biblioteker også anvendes til at migrere Danbib, Bibliotek.dk mv. I 2010 blev migreringsstrategierne og -planerne lagt og i 2011 påbegyndes migreringen af Bibliotek.dk. Centralt i denne migrering er at gøre funktionaliteten i Danbib og Bibliotek.dk SOA-baseret, så indhold og services i disse systemer kan udnyttes i nye sammenhænge: Lokalt, institutionelt, nationalt

og globalt. DBC opnår i de kommende år at gøre resultaterne af den meget omfattende udviklingsindsats, der kræver store investeringer, anvendelige på tværs af alle produkter og interne systemer. Det medfører således en effektivisering og lønsomhed, der muliggør at udviklingskraften også på sigt bliver sikret.

DBC's engagement i TING Concept Community

Empowered by TING

TING-communitiet er for DBC det vigtigste udviklingsinitiativ og samarbejdsprojekt i bibliotekssektoren. Modellen er simpel og resultaterne omfattende. Deltagerne deler, udvikler og anvender en række fælles projekter, systemer og løsninger. Bærende elementer er Open Source, Open Content og Open Access. DBC er involveret i både Council, udviklingsteams og projekter. DBC lægger mange kræfter i skabelse af resultater og i at dele dem i TING, men DBC får også meget ud af dette. DBC anvender bibliotekernes udviklingsresultater, fx ding.TING – websystemer og mobilgrænseflader - får input, bliver påvirket, udfordres – kort sagt innovationen i TING er blevet en integreret del af DBC's dagligdag og projekter.

Partnerskaber

DBC fokuserer på at udvikle i partnerskaber, som supplerer eller kompletterer DBC's egne stærke kompetencer på det bibliografiske og IT-faglige område. Formålet er at skabe kvalitative, indholdsmæssige og produktivitetsskabende fordele for biblioteker, undervisningsinstitutioner museer mv.

I 2010 har DBC arbejdet i følgende partnerskaber, der har styrket DBC's servicetilbud, primært OLS services og distribution af digitalt indhold:

- TING Concept Community er som ovenfor nævnt et åbent community, der skal fremme samarbejde, deling og digital udvikling for kulturinstitutioners slutbrugere. Der deltager 2 typer partnere, bibliotekspartnere og leverandørpartnere. DBC indgår i TING Vendor Partner Team og er tillige aktiv i de forskellige teams. Bl.a. har DBC forestået udviklingen af brønd.TING sammen med TING-partnerne.
- Index Data, et dansk amerikansk firma med kernekompetence i søgesystemer, har været strategisk partner og underleverandør i mange år. I den seneste periode er der etableret et strategisk samarbejde omkring "universal search".
- DFI, DBC's partner gennem de sidste 4-5 år med fokus på Filmstriben. DFI er indholdsleverandør, og DBC er distributør for levering af streaming video til biblioteker, undervisningsinstitutioner mv. Partnerskabet videreudvikler servicetilbuddet løbende, så det modsvarer de behov og ønsker, brugerne har.
- BSO, projektet Bibliotekerne Spiller Online, var et bibliotekskonsortium, hvor DBC deltog som partner i udviklingen af en online spildistributionsplatform, spillogmedier.dk, der blev sat i drift i 2010. I partnerskabet opnåede DBC at få værdifulde brugerinput til spillogmedier.dk.

DBC's virksomhed i 2010

Metadata – produktion og udvikling

En af DBC's kerneopgaver er produktion og udvikling af nationalbibliografi, bibliotekskatalogisering og metadataaggregering mhp. bedre udnyttelse af metadata.

DBC har i 2010 bidraget til udarbejdelsen af et sæt anbefalinger til Styrelsen for Bibliotek og Medier til, hvorledes udvalgte netressourcer indenfor alle materialetyper kan optages i Nationalbibliografien indenfor den nuværende økonomiske ramme. Anbefalingerne omfatter såvel selektionsprincipper som registreringsniveau.

Et praksisrevisionsprojekt har i 2010 medført følgende ændringer på bogområdet:

- Kodning for niveau på faglitteratur.
- Ny note der oplyser om krimiserier. Denne opgave er også løst retrospektivt.
- Omlægning af hele registreringsmetoden for oplag.

På filmområdet har projektet arbejdet med en lang række forslag. Arbejdet forventes afsluttet i foråret 2011. Da der er tale om en blanding af ændringer, der i nogle tilfælde er udvidelser og i andre tilfælde indskrænkninger, har projektet valgt at fremlægge sine forslag samlet så det er muligt at vurdere konsekvenserne af projektet samlet.

Gennem hele 2010 har der været en fokuseret indsats på opbygning af kompetencer, værktøjer og processer til indsamling, strukturering og harmonisering af metadata til indlæggelse i Artesis Databrønd som supplement til traditionelle katalogposter, samt dannelse af relationer mellem alle disse ved indsamlingen af heterogene typer af metadata.

DBC's Strategi 2014 rummer en styrkelse af den bibliografiske udvikling, som er kommet til udtryk dels gennem oprettelse af en ny stilling som bibliografisk konsulent ud over den allerede eksisterende, dels gennem formulering af en række projekter omhandlende semantisk web/linked data, ny autoritetsdatamodel, deltagelse i VIAF (Virtual International Authority File) og RDA.

De nationale produkter

OLS

En stor del af udviklingsaktiviteterne har i 2010 været centreret om nyudvikling af DanBib i overensstemmelse med OLS-strategien, dvs. i open source og baseret på en serviceorienteret arkitektur og med et fokus på nye paradigmer inden for søgning og objektorienterede systemer. Delprojekterne Open ResourceSharing (ORS) og Open Search har haft højeste prioritet. ORS gik i drift i 2010 og indeholder services, som håndterer lånesamarbejde og en helt ny version af BOB, der løbende bliver udvidet med flere ILL-funktioner. En særlig version af bestil-services (Open Order) blev udviklet og bl.a. taget i brug af Palles Gavebod. Open search levere driftssætning af en række kundeforhold af databrønd og integreret søgning.

DanBib

Videreudvikling af det nuværende DanBib-system

I løbet af 2010 kom der links til forsider fra posterne i DanBib. Det blev muligt at se poster fra de udenlandske baser i Marc21, og webservicen til Infomedia blev udskiftet med en nyere og mere velfungerende service. Endelig er der nu information i posterne i de tilfælde, hvor en artikelpost kan leveres som en del af SB's kopiservice.

Indholdet i DanBib blev i 2010 udvidet med webindekserne Novelleregister, Digregister og Eventyrindeks. Poster på album-niveau fra Bibzoom blev lagt ind i DanBib. Det drejer sig om 330.000 poster på albums, der repræsenterer over 3 mio. tracks. Dansk Anmeldelsesindeks 1979-1990 på i alt 260.000 poster blev retrokonverteret og gjort søgbar i DanBib.

Samarbejdet med OCLC om WorldCat

Samarbejdet er resultat af den aftale mellem OCLC og DBC, der blev indgået i 2008. Aftalen giver danske biblioteker, som deltager i DanBib-samarbejdet, fri adgang til ubegrænset genbrug af bibliografiske poster fra WorldCat. Aftalen betyder endvidere, at bibliotek.dk uploades til WorldCat, hvorved brugerne af WorldCat også kan se danske lokaliseringer, dels til bibliotek.dk dels til de største forskningsbiblioteker. DBC's WorldCat-aktiviteter er blevet koordineret med DEFF-projektet, DanBib som ægte fælles katalog, hvor styregruppen bestod af Styrelsen for Bibliotek og Medier, Statsbiblioteket og DBC. Der blev i december 2010 i samarbejde med dette projekt afholdt en workshop med de største forskningsbiblioteker, DBC og OCLC, hvor deltagerne udvekslede synspunkter og erfaringer vedr. arbejdsredskaber og -processer for materialeanskaffelse, katalogisering og katalogvedligeholdelse.

DanBib som ægte fælles katalog

I samarbejdsprojektet blev der foretaget en analyse af muligheden for fælles værktøjer til materialevalg, accession og katalogisering, beregnede berigelsespotentialer ved at sammenholde lokalkatalogerne med de tilsvarende klynger i DanBib, udarbejde roadmap for etablering af fælles værktøjer og fælles katalog, samt formidlede resultaterne via og workshops.

Svartider

DBC havde i juni – oktober 2010 alvorlige problemer med svartiderne i bibliotek.dk, DanBib, Integra, Materialevalg og DBC's interne systemer. Der blev løbende informeret om de forskellige tiltag til løsning af problemerne, og medio oktober blev der opnået en forbedret og tilfredsstillende performance. Der fortsattes 2011 med flere forbedringstiltag.

Indhold

Ved årets udgang var der i alt i DanBib ca. 33 mio. poster, hvilket er en stigning på ca. 2 mio. i forhold til året før. En ny dataleverandør var Bibzoom. Derudover er der i årets løb foretaget et væld af større og mindre omlægninger, især pga. nye bibliotekssamarbejder og -sammenlægninger.

Omfanget af genbrug af bibliografiske poster kan ikke opgøres, men der er fortsat tale om et meget betydeligt genbrug af poster, også procentuelt i forhold til bibliotekernes kataloger.

Bibliotek.dk

Der blev i 2010 gennemført en række udviklingsprojekter i bibliotek.dk. Det største enkeltstående projekt set fra brugernes side var en ny brugergrænseflade. Grænsefladen fremstår nu med billeder fra danske biblioteksmiljøer og med en ændret navigation på forsiden, som har gjort søgesiderne for de enkelte typer materiale tydeligere fx et kort format, fra hvilket man direkte kan bestille – et ønske fra mange brugere. En ny introduktionsfilm til bibliotek.dk blev lagt på sitet til brug for de enkelte brugere og i forbindelse med undervisning.

Det største projekt i infrastrukturen var en ny version af bestil-systemet i open source, baseret på serviceorienteret arkitektur, som bl.a. gør det muligt for brugerne at reservere de fleste materialer uden at skulle forlade bibliotek.dk for at gå til lokale grænseflader.

En mobil grænseflade til at se sine lån, forny og annullere blev sat i drift ligesom en funktion, hvor skan af en bogs stregkode kan føre til bestilling i bibliotek.dk.

Andre-der-har-lånt-servicen fik et øget volumen, således at der vises flere titler i et søgeresultat, og der blev lavet en "national toptyve-liste" som løbende opdateres. Mængden af udlåns-transaktioner i servicen er nu så stort, at brugerne får relevante tips også ved søgning på mere specielle materialer.

Brugerne fik i 2010 mulighed – bag deres login – at gemme poster i huskeliste og gemme deres søgninger.

Der blev foretaget en større ændring af koden til visning, hvilket medførte en markant forbedring af svartider.

Omtale af alle udviklingsprojekter i 2010 kan ses på:

<http://www.bibliotekogmedier.dk/biblioteksomraadet/nationale-ordninger/bibliotekdk/status-for-bibliotekdk/>

DBC's engagement i DDB

Rapporten, Folkebibliotekerne i Vidensamfundet, som blev udgivet af Styrelsen for Bibliotek og Medier i 2010 barslede med 5 anbefalinger som skulle være med til at fremtidssikre folkebibliotekerne som garanter for danske borgeres frie og lige adgang til information og oplevelser – også i den digitale verden.

For DBC som virksomhed var især anbefalingen om at udvikle Danskernes Digitale Bibliotek (DDB) en væsentlig strategisk udviklingsopgave, idet DBC allerede er leverandør af bibliografisk og systemmæssige infrastruktur til de danske biblioteker, og en videreudvikling af bibliotek.dk som et af de grundlæggende elementer i det fremtidige DDB anses for meget nærliggende.

I 2010 som i de kommende år vil en væsentlig udviklingsindsats være at migrere DBC's traditionelle forretningssystemer til en åben, serviceorienteret arkitektur. Herunder forventes bibliotek.dk således at være migreret medio 2012.

Der er også påbegyndt etablering af en række andre infrastrukturelle elementer under OLS-udviklingen, der har DDB som et meget væsentligt strategisk sigtemærke.

Styrelsen for Bibliotek og Medier har i 2010 genbesat en Koordinationsgruppe for Netbiblioteker med repræsentanter fra forskellige biblioteksinteressenter – også DBC er repræsenteret i gruppen som tilforordnet. Koordinationsgruppens primære opgave er at prioritere og indstille statsligt finansierede udviklingsprojekter, der understøtter udviklingen af et DDB. Udvalgets kommissorium rækker frem til en politisk vedtagelse af et DDB i løbet af foråret 2011, hvorefter Koordinationsgruppens virke vil blive taget op til revision.

Øvrige produkter

Artesis Databrønd og Artesis Web

I løbet af 2010 blev Artesis Databrønd lanceret som produkt, og for de første kunder er brønden i drift og danner grundlag for deres præsentation af egne kilder over for omverdenen. Ved årsskiftet 2010/2011 havde 35 biblioteker tilsluttet sig databrønden, som vil blive implementeret i bibliotekerne i løbet af 2011.

DBC har ultimo 2010 påbegyndt udvikling af en egen formidlingsplatform, Artesis Web, med grænseflade til Artesis Databrønd. Den vil blive lanceret som open source i løbet af 1. halvår 2011, hvor DBC vil tilbyde bibliotekerne implementering af Artesis Web samt drift og support af platformen.

Services

Andre der har lånt ...

ADHL er i løbet af året blevet færdigudviklet som service. Ved årsskiftet er der 26 tilsluttede biblioteker til servicen. Der vil ske en videreudvikling af ADHL i 2011.

Brugerskabte data

VoxB er en fælles service for biblioteker, herunder netbibliotekerne og bibliotek.dk, som kan opsamle og udlevere brugerskabte data til og fra bibliotekernes websites. Servicen, der indeholder anmeldelser, tags og ratings, blev færdigudviklet i en første version ultimo 2010 og er idriftsat 1. kv. 2011. En række biblioteker tester servicen i 2011, ligesom bibliotek.dk forventes tilsluttet i 2011. Det forventes, at også boghandlere, systemleverandører m.fl. er interesseret i servicen.

Forsider

Forsideservice er en webservice der eksponerer bogforsider i bibliotekets publikumskatalog og på skolens eller bibliotekets website. I 2010 blev forsider synlige i netpunkt.dk. Servicen er planlagt udvidet med forsider på lydbøger, musik og udenlandske titler i 2011.

Derudover er der udviklet en række mindre, men væsentlige services, der er med til at binde bibliotekerne sammen i en fælles infrastruktur.

Integra

I 2010 blev der til Integra udviklet en væsentlig funktionalitet for bibliotekerne, Behold+, en automatisk beholdningsregistrering af udlånsmaterialer. I foråret 2011 er Behold+ i pilotdrift og lanceres herefter i 2. kv. 2011.

The Museum System (TMS)

DBC har i løbet af 2010 implementeret TMS hos henholdsvis Arken og Slots- og Ejendomsstyrelsen og leverancen består af TMS licenser samt konvertering af de to museers nuværende registreringer.

I 2010 er der desuden arbejdet på et konverteringsprogram mellem TMS og Kulturarvsstyrelsens Regin system. Denne konvertering har resulteret i, at Skagens og Arkens registreringer fra TMS nu kan ses i Regin. Herefter vil Louisianas og Hirschsprungs TMS registreringer bliver uploadet til Regin.

Sideløbende hermed er DBC ved at lægge sidste hånd på et online konverteringsprogram, således at de museer, der registrerer i TMS, har mulighed for løbende at lægge nye og rettede registreringer op i Regin.

Kurser og konsulenttydelser

DBC har gennem 2010 afholdt en række kurser inden for egne produkter - primært kurser i bibliotek.dk.

DBC havde også i 2010 udstationeret to bibliotekarer fra Datadivisionen, som på skift har arbejdet en dag om ugen med katalogisering af boglige materialer og e-ressourcer i Novo Nordisk Library.

Forsknings- og Innovationsstyrelsen har i flere omgange rekvireret en bibliotekar fra Datadivisionen til længerevarende opgaver med kvalitetssikring af data i Den Bibliometriske Forskningsindikator.

En konsulent fra IT-afdelingen har i 2010 haft og fortsætter i første halvår af 2011 med en konsulentopgave for Novozymes vedr. firmaets fremtidige løsning for tilgang til e-ressourcer.

Faktalink & Forfatterweb

De to webtjenester er meget benyttede og solidt indarbejdede online-redskaber i skolen og som inspiration til forfatterskabslæsning. Faktalink's artikler belyser og perspektiverer aktuelle emner, og linker til andre kilder på nettet. Forfatterweb anvendes bl.a. af læseklubber – også i samarbejde med DR – og af elever og bibliotekets lånere. 20 nye Faktalinks og 60 nye forfatterportrætter blev føjet til i 2010. I den sidste del af året har der været arbejdet med et nyt grafisk design til begge sites.

Filmstriben

Lån film fra biblioteket på din egen hjemme pc

... er på vej til at blive en stor succes. Ca. 900 film står til rådighed for brugerne i stort set alle landets biblioteker, heraf er ca. 400 spillefilm. De øvrige ca. 500 film er kort-, dokumentar- og animationsfilm. Anvendelsen er steget konstant i 2010 og fra marts 2011 bliver filmene også tilgængelige for Mac-brugere. Der er i 2010 arbejdet på og der arbejdes fortsat på at indgå nye aftaler med udenlandske filmproducenter og inddragelse af sociale teknologier som Facebook, Youtube og Twitter.

Se film på biblioteket og Se film i undervisningen

... rummer i begge portaler ca. 1000 kort- og dokumentarfilm – en tilvækst på mere end 300 i 2010 – hvoraf mange vises dagligt på næsten alle landets skoler, gymnasier og mellemuddannelser. Og i mange biblioteker, hvor der også er ved at blive etableret filmklubber omkring Filmstriben. Der er gode muligheder for at gøre et biblioteksbesøg spændende for både børn og voksne. Alle film er af høj kvalitet, og er produktionsmæssigt støttet af Det danske Filminstitut, som også er DBC's samarbejdspartner på Filmstriben. Markedsføring af kort- og dokumentarfilm samt udvikling af nye faciliteter på Filmstriben foregår i tæt samarbejde med DFI.

Spilogmedier.dk

Spilogmedier.dk blev lanceret i marts 2010 og omfatter nu over 100 forskellige spil og programmer, som tilbydes til downlån i 7 dage i pt. 50 af landets kommuner. Tjenesten er fortsat i en opbygningsfase, og der forhandles løbende om nye rettigheder med udenlandske spilproducenter. En pæn del af titlerne er "ægte" computer games, der appellerer til nogle af de brugergrupper, bibliotekerne gør en ekstra indsats for at fastholde.

Materialesamling.dk

Denne distributionstjeneste blev ved frasalg af ebog.dk i foråret 2010 videreført af DBC. Tjenesten tilbyder en lang række kompendier i digital e-bogsform til studerende ved Københavns Universitets juridiske fakultet og indeholder fordelagtige adgangsmuligheder i form af download, geografisk uafhængig onlineadgang og printmulighed. Der er tale om et rettighedsmæssigt pionérarbejde som involverer tæt samarbejde med Copydan og Forlæggerforeningen. Der arbejdes løbende på at skabe grobund for denne løsning i andre dele af universitetsverdenen, f.eks. humaniora.

Hosting

DBC's mål for hosting-området er at tilbyde elastiske og skalerbare løsninger, brugerinitierede og on-demand, hvor kundernes aktuelle behov kan tilfredsstilles, og hvor kunderne kun betaler for det, de aktuelt har behov for. I en Cloud terminologi betegnes det *IT-infrastructure as a service* og *Application as a service*. I 2010 er der gennemført vigtige infrastrukturinvesteringer for at kunne tilbyde sådanne brugervenlige og fleksible løsninger. Først og fremmest er der implementeret 2. generation af DBC's virtuelle miljø, som muliggør, at der kan tilbydes skalérbare-løsninger på server-siden. I begyndelsen af 2011 følger nye investeringer i Storage og Backup faciliteter, som muliggør, at vi også her kan være fleksible og absolut konkurrencedygtige. Sideløbende med de tekniske tiltag har vi arbejdet med at tilpasse administrationen, så kunderne reelt vil opleve, at det er deres aktuelle behov, der er fokus på.

Svartidsproblemer på DBC's produkter i 2010

Driften af DBC's traditionelle produkter er højst prioriteret, da det er disse, som de fleste af DBC's brugere anvender. I sommeren 2010 oplevede brugerne store svartidsproblemer på Bibliotek.dk, Netpunkt, Integra og Materialevalg. De forlængede svartider blev konstateret fra midten af juni måned. I perioden frem til 1. november blev der arbejdet intenst på DBC for at finde og løse problemet. Årsagen til de lange svartider skulle som forventet findes flere steder. Ved at ændre Oracle opsætningen opnåedes hurtigt nogle forbedringer. Men herudover viste det sig, at de afgørende forbedringer blev opnået gennem en kritisk gennemgang af Web-laget, hvor adskillige flaskehalse skulle elimineres. Primo november måned var svartiderne igen gode. Som en konsekvens af sommerens svartidsproblemer har vi besluttet at foretage nogle arkitektoniske ændringer, som gennemføres i begyndelsen af 2011. Hermed forventer vi, at vi vil stå godt rustet fremover mht at sikre gode svartider.

Dialog med bibliotekerne

Open Library Strategy (OLS)

Målet med OLS er at opnå større udviklingskraft i et samarbejde med bibliotekerne og større fleksibilitet i anvendelsen af den udviklede software.

For at støtte dette mål gik DBC sammen med bibliotekspartnerne, KKB og ÅKB, ind i et formaliseret projektsamarbejde i TING-konsortiet, der senere er udviklet til et egentligt community med deltagelse af mange biblioteker. TING Concept Community, der nu fungerer som samarbejdsplatform for biblioteker og leverandører for at skabe større åbenhed i systemudvikling, videndeling og alternative forretningsmodeller.

DBC afholdt i juni en velbesøgt temadag for bibliotekerne om serviceorienteret arkitektur med indlægholdere fra IT- og Telestyrelsen, Devoteam, TING-partneren Reload og DBC, ligesom DBC har haft foredragsholdere på en række eksterne konferencer om Open Source, bl.a. arrangeret af IT- og Telestyrelsen.

Artesis-databrønd

I 2010 foregik der en hovedudvikling i samarbejde med TING i den såkaldte brønd.TING, hvor primært DBC udviklede en databrønd, et objekt repository, hvor digitale og fysiske kilder blev relateret hinanden. I tilknytning hertil afholdt DBC en række workshops om indholdet i brønden med de biblioteker, der er tilsluttet. Dialogen med bibliotekerne om kilder i brønden bidrager til at danne en nationalt dækkende databrønd med mulighed for supplerende tilvalg af kilder. Disse workshops har været givende for alle parter, og DBC vil fremover fortsætte med dialog via workshops.

Bibliotek.dk

Videreudviklingen af bibliotek.dk bliver fastlagt i Bibliotek & Mediers årshjul i tæt dialog med bibliotekerne. Der følges årligt op på funktionaliteten gennem en bred brugerundersøgelse. I 2010 fejrede denne velbesøgte og velanskrevne borgerservice 10 års jubilæum, og DBC publicerede et fødselsdagsbillede på forsiden af sitet og bibliotek.dk's historie kunne læses på sitets presserum. Der blev desuden lavet en quiz til brugerne.

Bibliotek.dk har i de senere år ændret sig fra udelukkende at være en bibliografisk service til borgerne til at give direkte adgang via knap 1 mio. links til digitale materialer på nettet. I 2010 forøgedes adgang til digitalt indhold, da der blev etableret links til leksikonartikler i Gyldendals Store Danske og til ca. 170.000 artikler og anmeldelser i Infomedia. Dette blev markeret med pressemeddelelser til landsdækkende medier. Også links til Bibzoom blev etableret i 2010 omfattende 330.000 poster på albums, der repræsenterer over 5 mio. tracks.

DanBib

DanBib er en af DBC's kerneopgaver, og i videreudviklingen heraf sikres biblioteker indflydelse og viden om udviklingen i funktionalitet og indhold.

I 2010 afholdt DBC en række kommunikationsaktiviteter, der dels inddrog bibliotekerne i DBC's produktudvikling, dels omfattede lancering af nye produkter.

I forbindelse med lanceringen af det nyt bestilsystem til DanBib udviklet i open source, afholdt DBC i juni 3 dialogmøder i henholdsvis København, Ålborg og Vejle. Der blev desuden udsendt pressemeddelelse og e-nyhedsbrev.

I november 2010 blev den årlige DanBib udviklingsplan sendt til høring i bibliotekerne. Udviklingsplanen blev sammen med bibliotek.dk udviklingsplan for 2011 behandlet på møde med lederforeningerne i december måned.

Andre kommunikationsaktiviteter

Ud over dialogen med bibliotekerne om DBC's kerneopgaver blev Spilogmedier.dk lanceret på en event sammen med konsortiet bag, og i den forbindelse blev der udsendt pressemeddelelse mv.

I november 2010 udstillede DBC sammen med DFI Filmstriben i BogForum. På Nodem konferencen for nordiske museer april 2010 udstillede DBC med TMS. Der er i 2010 i øvrigt gennemført 2 seminarer om registrering af billed- og mediefiler i samarbejde med Attention Solutions.

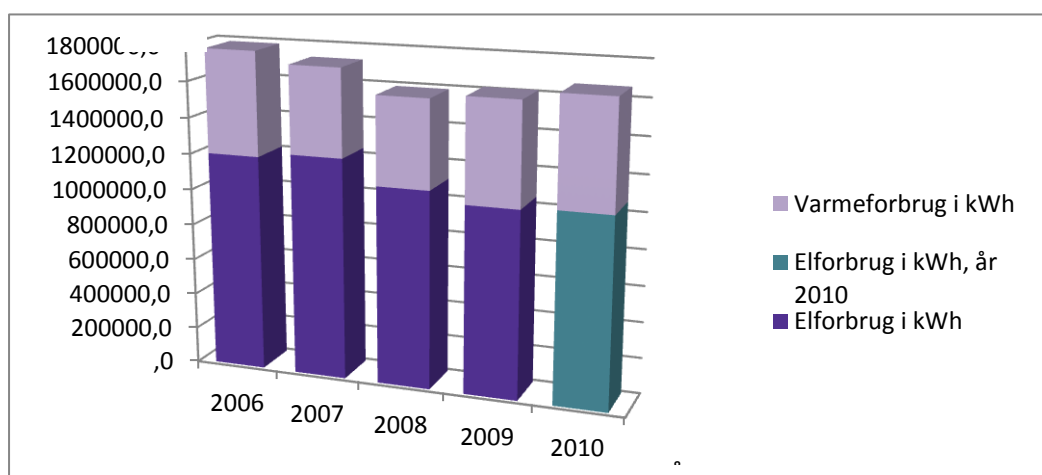
Miljøhensyn

DBC er en miljøbevidst virksomhed, der arbejder for at skabe en bæredygtig udvikling i samfundet ved at tage hensyn til miljøet og naturens ressourcer. Vi søger bevidst at anvende miljørigtige løsninger i det omfang, det er teknisk og økonomisk muligt, samt at mindske forbrug af energi og andre ressourcer. Endelig søger vi at fremme miljøtiltag gennem åbenhed, dialog og samarbejde om miljøforhold med medarbejdere, kunder, samarbejdspartnere og leverandører.

El og varme

DBC gik primo 2010 over til norsk el baseret på vandkraft, der er en fornybar energikilde. Elforbruget er den største enkeltstående miljøbelastning i DBC, hvilket især skyldes serverrumselforbruget. DBC fik således energimærke E i foråret 2010 pga. det store elforbrug, men E-mærket vurderer ikke hvorvidt strømmen er fra en miljøvenlig kilde som fx vandkraft.

Både el og varme kan måles i kWh, og nedenfor ses den samlede udvikling i kWh for de sidste fem år:

Der er sket et markant fald i strømforbruget over de sidste fem år svarende til over en månedens strømforbrug. Dette skyldes renovering af maskinstue/serverrum og udskiftning af køleanlæg samt i det hele taget strømbesparende tiltag. Varmeforbruget har fået det samlede forbrug af kWh til at stige en smule og skyldes bl.a. de seneste års strenge vintre. Elforbruget i 2010 er markeret med en blågrøn søjle pga. ændringen til miljøvenlig strøm.

I 2010 har DBC iværksat aktiviteter for at mindske ressourceforbruget i form af ny cirkulationspumpe på varmeanlæg samt regulering af varmeanlægget og ny energieffektiv belysning. Aktiviteterne færdiggøres i 2011.

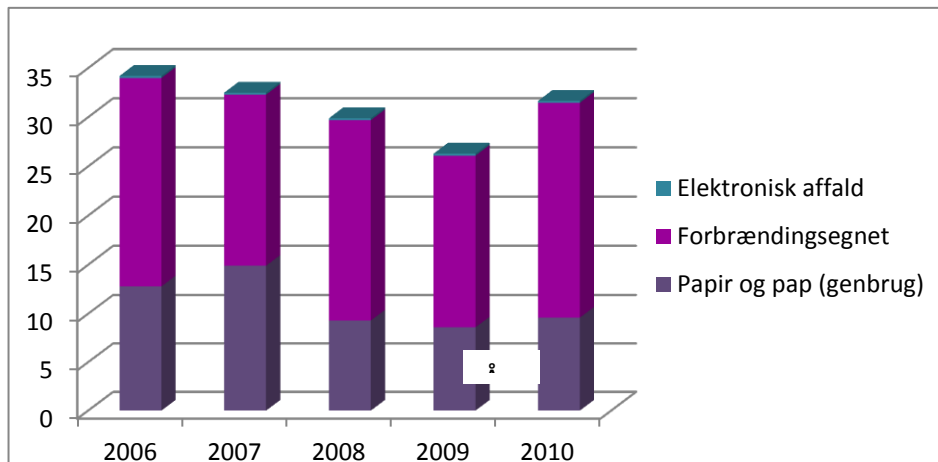
Vand

Vandforbruget lå i 2010 på 1245 M3 svarende til det foregående år. Forbruget faldt mellem 2007 og 2008 med ca 150 M3, da der samtidigt skete udskiftning til nye vandbesparende elementer.

- Affald

DBC's papir- og papaffald indgår i en genbrugsordning. Der skete et fald i affaldsmængden fra 2007 til 2008. Omfanget af forbrændingseget materiale kan variere fra år til år, afhængig af ombygning og renovering af bygninger og kontorer, som det er sket i 2010 og som fortsætter i 2011. Elektronisk affald udgør en minimal del af DBC's affald.

CO2 udslip

DBC's samlede udslip i 2010 udgjorde ca. 550 ton CO₂. I 2011 iværksættes en række nye aktiviteter for at nedbringe forbrug af el, varme og vand, som bl.a. vil bidrage til at nedsætte CO₂ udslippet. Et forhold, der dog løbende bidrager til at nedsætte udslippet, er de mange forholdsvis unge træer på DBC-matriklen. De 55-60 træer på DBC-matriklen har kroner, der hver gennemsnitlig dækker 20 kvm og de bidrager således til at mindske det samlede udslip med et par ton CO₂.

DBC's sociale kapital

DBC påtager sig et socialt medansvar i bestræbelserne på at skabe et arbejdsmarked med plads til alle. DBC's samarbejdsudvalg har siden 2001 udarbejdet et socialt indeks. Det sociale indeks (www.detsocialeindeks.dk) er en metode, der kortlægger virksomhedens hensigter, indsatser og resultater på en række områder, bl.a. ansættelse, afskedigelse, uddannelse, information og arbejdsmiljø.

Beskæftigelsesministeriet har ansvaret for metoden og den løbende opfølgning på initiativet. Udarbejdelse af det sociale indeks indebærer desuden identifikation af indsatser til forbedringer. Der foretages fremover kun måling hvert andet år, næste gang i 2012.

Måling af DBC's Sociale indeks

2005	2006	2007	2008	2010
68	67	75	76	73

Der er over en 5-årig periode sket en klar forbedring af, hvordan DBC's sociale ansvar opleves af medarbejderne. Det sociale indeks vurderes efter flg. skala:

Points	Vurdering
0-20	Virksomheden tager ikke et socialt ansvar
21-40	Virksomheden tager i meget begrænset omfang et socialt ansvar
41-60	Virksomheden tager et socialt ansvar
61-80	Virksomheden tager i høj grad et socialt ansvar
81-100	Virksomhedens sociale ansvar er i verdensklasse. Virksomheden er et forbillede for andre virksomheder

I 2010 afsluttedes den såkaldte Trainee-ordning. Et samarbejde mellem KB, KKB, CBS Bibliotek og DBC, hvor 4 cand. scient. Bibl'er har været ansat på skift et år i hver virksomhed. Ordningen gav såvel DBC som de enkelte trainees et inspirerende kompetenceløft.

Desuden gennemførtes i 2010 en klimamåling som var baseret på kvalitative input fra dialoger med hvert team i organisationen. Fokus var på sammenhængen mellem strategi, relationer og trivsel. Den gav en række væsentlige input til såvel det generelle strategiarbejde som det daglige samarbejde i afdelinger og teams.

Nøgletal

Nationalbibliografisk produktion

Nationalbibliografi (vægtede registreringer)	2006	2007	2008	2009	2010
Dansk bogfortegnelse incl. Grønlandsk bogfortegnelse*	18.236	18.066	17.097	19.364	18.223
Dansk Billedfortegnelse	3.062	3.578	3.787	4.885	4.821
Dansk Lydfortegnelse	1.192	830	1.070	1.159	1.339
Danske Musikoptygelser	1.947	1.933	1.575	1.702	1.827
Internetpublikationer *	1.902	2.719	2.322	3.377	4.447
Dansk Artikelindeks	15.261	15.400	15.299	15.065	13.797
Dansk Anmeldelsesindeks**	2.085	2.086	2.039	1.875	1.707
Musikanmeldelser	713	681	551	508	439
Vægtede registreringer i alt	45.110	45.972	43.740	47.935	46.600

* Fysiske elektroniske bøger er inkluderet i DBF, og fra 2010 er tal for online multimedier inkluderet i Internetpublikationer.

** Nye medier er inkluderet.

Brugen af DanBib og bibliotek.dk

Antal poster i DanBib	2006	2007	2008	2009	2010
(mio.)	26,5	28,5	29,5	31	32
Ændring i %	+5,2%	+7,5%	+3,5%	+5%	+3,2%

Brugen af bibliotek.dk	2009	2010
Antal besøg	3.696.611	3.596.902
Ændring i %		-2,7%

DanBib-bestillinger	2006	2007*	2008	2009	2010
(t)	2.010	1.880	1.968	2.019	1.965
Ændring i %	+0,3%	-6,5%	+4,7%	+2,6%	-2,7%

*Måling af automatiserede bestillinger påbegyndt pr. 1.5.2007.

Bestillinger i bibliotek.dk	2006	2007*	2008	2009	2010
(t)	1.410	1.276	1.384	1.472	1.517
Ændring i %	+2%	-9,5%	+8,5%	+6,4%	+3%

* Fald i antal bestillinger fra 2006 til 2007 skyldes, at 'bestil på værkniveau' blev sat i drift i 2007, hvilket har medført at flere bestillinger viderestilles til lokalsystem, og fjernlån spares derved.

Viderestil fra bibliotek.dk til biblioteker	2006	2007	2008	2009	2010
(t)	816	1.265	1.434	1.319	884*
Ændring i %	+86,3%	+55%	+13,4%	-8%	-32,9%

* Fald i antal viderestillinger skyldes implementering af direkte bestilling i bibliotek.dk via NCIP-protokollen så

brugeren kan slippe for omstilling til lokalkatalogen

DBC's regnskab

DBC's årsrapport 2010 publiceres på www.dbc.dk maj 2011.